

UCHWAŁA NR 9/2021
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 2 czerwca 2021 r.

w sprawie oceny funkcjonowania gospodarki w województwie pomorskim w okresie pandemii COVID-19

Na podstawie art. 42 ust. 1 pkt. 1 i art. 50 ust. 1 c-f ustawy z dnia 24 lipca 2015 r o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.) oraz §10 pkt. 2-6 Regulaminu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie oceny funkcjonowania gospodarki w województwie pomorskim w okresie pandemii COVID-19. Treść stanowiska stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydium Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Gdańsku

Adam Liszczewski

Załącznik do Uchwały nr 9/2021
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 2 czerwca 2021 r.

Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie oceny funkcjonowania gospodarki w województwie pomorskim w okresie pandemii COVID-19

Województwo pomorskie jest regionem o relatywnie **silnej gospodarce** oraz **wyrazistej tożsamości regionalnej**, która w dzisiejszych globalnych czasach może być czynnikiem przewagi konkurencyjnej nad innymi regionami, pod warunkiem wykorzystania zasobów endogennych Pomorza. Ważną rolę odgrywa na tym tle zarówno nadmorskie położenie województwa wewnątrz korytarza transportowego Bałtyk-Adriatyk, wchodzenie w skład jednego unijnego rynku, jak też uwarunkowania globalne związane z relacjami handlowymi i przewozami transportowymi dokonywanymi w ramach Nowego Jedwabnego Szlaku.

Na przestrzeni ostatniego roku czynniki te wchodziły w silne korelacje ze skutkami oddziaływań na pomorską gospodarkę **pandemii koronawirusa**. Kryzys wywołał szereg zmian strukturalnych. Dotyczyło to m. in. zmian modelu pracy i spędzania czasu wolnego, zmiany wzorców konsumpcji czy podejścia do sharing economy (ekonomia współdzielenia). Silny był wpływ pandemii na branżę turystyczną i ofertę czasu wolnego w związku z potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego podróżujących, co doprowadziło do zmniejszenia zaufania do zorganizowanych, grupowych wyjazdów turystycznych. Kryzys silnie odbił się oczywiście także na ilości obsłużonych pasażerów przez Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy oraz pasażerów promów i statków wycieczkowych odwiedzających nasz region. Branża ICT odnotowała silny wzrost zapotrzebowania na rozwiązania umożliwiające pracę zdalną, rozwiązania mobilne i e-commerce co wymusiło przyspieszenie rozwoju chmur obliczeniowych i cyberbezpieczeństwa. Jednocześnie zdaniem wielu analityków okres pandemii stwarza dziś okazję na swoisty „reset” w dotychczasowych uwarunkowaniach gospodarczych i oferuje szansę by na nowo przemysleć swoje miejsce w gospodarce i globalnych łańcuchach wartości. Przed taką możliwością jest także region pomorski.

Kolejną szansę dla pomorskiej gospodarki należy się doszukiwać w **transformacji energetycznej** kraju związanej z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii w ramach europejskiej polityki „Zielonego Ładu”.

Województwo pomorskie w porównaniu do innych regionów Polski jest jednym z **najbardziej produktywnych** (po mazowieckim, dolnośląskim i śląskim), co przekłada się na poziom PKB na mieszkańca. Jednocześnie niepokoi utrzymujący się w skali całego kraju i poszczególnych

województw niski wzrost oraz poziom inwestycji, zwłaszcza inwestycji w produkty własności intelektualnej, w szczególności inwestycji przedsiębiorstw. Stwarza to realne zagrożenie dla utrzymania wysokiego tempa wzrostu PKB, a także wzrostu wydajności pracy.

Tradycyjnie ważną rolę w województwie odgrywa **branża portowa, logistyczna czy też szeroko rozumiana gospodarka morska**. Choć Region Morza Bałtyckiego jest oddalony od głównych światowych szlaków żeglugowych, to Bałtyk jest jednym z najbardziej na świecie aktywnych żeglugowo miejsc, a jego porty odnotowują systematyczny wzrost przeładunków. Choć na wielkość przeładunków 2020 roku pandemia koronawirusa wywarła negatywny wpływ, to wyraźne spadki z pierwszego półrocza zostały skompensowane w kolejnych miesiącach roku i w ujęciu całorocznym przeładunki w trójmiejskich portach były zbliżone do roku 2019.

Obserwowanym w transporcie towarów i pomorskiej logistyce skutkiem pandemii koronawirusa będzie wzrost roli e-commerce w procesach logistycznych, przyspieszenie automatyzacji branży transportowej, a także optymalizacja procesów logistycznych przedsiębiorstw, wzrost elastyczności łańcuchów dostaw lub ich skracanie. Analitycy podkreślają, że nowe łańcuchy dostaw zostaną bardziej skrócone do wymiaru narodowego czy wręcz regionalnego, co uprości poziom złożoności relacji handlowych i wymusi racjonalizację siatek połączeń.

Pomorska gospodarka jest w dużym stopniu **umiędzynarodowiona**, a na tle całego kraju Pomorskie bardzo się wyróżnia pod względem dywersyfikacji kierunków eksportu. Mimo to widoczne są ograniczone kompetencje przedsiębiorców w zakresie internacjonalizacji działalności, a także niewielka świadomość korzyści z niej wynikających. Słabością pomorskiego eksportu, podobnie jak eksportu całej polskiej gospodarki, jest niski udział produktów zaawansowanych technologicznie. Pomorskie produkty eksportowe są słabo rozpoznawalne za granicą. Nie w pełni wykorzystywany jest potencjał regionu do konsekwentnej budowy marki gospodarczej, w tym turystycznej. Rozproszone działania wielu podmiotów realizujących kampanie promocyjne nie są wystarczająco skoordynowane.

Niewątpliwie ważną branżą, która decyduje o umiędzynarodowieniu pomorskiej gospodarki jest branża stoczniowa rozwijająca się dzięki budowie/remontom statków (technologie napędów hybrydowych), a także rozwojowi technologii offshore. W produkcji jachtów i łodzi motorowych Pomorze odgrywa ważną rolę na świecie (95% tej produkcji trafia na eksport). Ponadto z uwagi na rolę pomorskich stocznii w budowie podzespołów dla promów i statków wycieczkowych branża okrętowa została poważnie dotknięta skutkami koronawirusa. Województwo pomorskie wspiera wysiłki Związku Pracodawców Forum Okrętowe przedstawione w „Programie Odbudowy Przemysłu Stocznioowego w Polsce”, by wyjść z zakłętego kręgu często tanich kooperantów dla stocznii zachodnich i zbudować podstawy przemysłu w oparciu o własne know-how. Z tego powodu konieczny jest stały nacisk na wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, usług i produktów w pomorskich firmach. Celem jest uzyskanie przewagi technologicznej i jakościowej w miejsce obecnie przeważającej przewagi kosztowej, która w miarę zbliżania się do zachodnioeuropejskich standardów życia,

wzrostu cen paliw i energii elektrycznej systematycznie zmniejsza się. Wyzwania technologiczne, cyfryzacja produkcji i usług wciąż wymagać będzie podnoszenia kwalifikacji kadr i ich wydajności. Zważywszy na tempo zachodzących zmian coraz większą rolę odgrywać będzie kształcenie ustawiczne oraz pozyskiwanie talentów spoza regionu, a nawet kraju.

Pandemia koronawirusa wywarła w końcu istotny wpływ na pomorski **rynek pracy**. Dla pracodawców i pracowników był to czas konieczności nagłego adaptowania się do nowych i skomplikowanych zmian ekonomicznych, społecznych i prawnych, wywołanych przyczynami nie o charakterze gospodarczym, lecz kryzysem w obszarze zdrowia społeczeństwa.

Pomorskie przedsiębiorstwa zmuszone były do prowadzenia działalności w niepewnych, ciągle zmieniających się i niekorzystnych dla nich warunkach, a to wpłynęło również na ich decyzje kadrowe i sytuację na rynku pracy. W końcu 2020 r. doszło do przełamania trwającego kilka lat trendu spadkowego liczby osób bezrobotnych, w efekcie stopa bezrobocia rejestrowanego w regionie w końcu 2020 r. wyniosła 5,9% co oznacza wzrost o 1,4 pkt proc. w relacji do grudnia 2019 r. Największy odsetek wśród osób bezrobotnych stanowiły kobiety - blisko 60% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na skutek pandemii odnotowano także niewielki spadek aktywności zawodowej mieszkańców Pomorza oraz wzrost bierności zawodowej (zwłaszcza wśród kobiet). W 2020 r. w województwie pomorskim istotnie wzrosła (o ponad 170%) liczba osób zaplanowanych przez pracodawców do zwolnień grupowych (z 0,7 tys. osób w 2019 r. do poziomu 1,8 tys. w 2020 r.). Jednak dokonane przez pracodawców zwolnienia grupowe nie były tak duże jak plany i objęły ostatecznie niewiele ponad tysiąc osób.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku stoi na stanowisku konieczności podejmowania wielu dalszych inicjatyw zarówno przez władze krajowe, jak i regionalne na rzecz zmniejszenia negatywnych skutków koronawirusa na pomorską gospodarkę. Wiele firm i instytucji zostało dotkniętych kryzysem. W województwie pomorskim zagrożone poza pojedynczymi firmami są całe branże, wiele z nich o kluczowym znaczeniu dla naszego regionu. O ile transport morski, logistyka i branża ICT wychodzą z kryzysu obronną ręką, gospodarka czasu wolnego oraz turystyka, zostały szczególnie dotknięte skutkami pandemii i wymagają wzmożonego wsparcia szczebla centralnego. Możliwości pomocy jakimi dysponuje Samorząd Województwa mogą być jedynie dodatkiem do systemowych rozwiązań Rządu oraz wzmocnienia interwencji i ukierunkowania na te firmy, które znajdują się w dramatycznej sytuacji na skutek czynników zewnętrznych.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Gdańsku

Adam Liszczewski

